

ZMENY V LITURGIÍ

BS, pôvodne som plánoval ukončiť katechézy pre tento rok. V nich samotných budeme pokračovať až na budúci, avšak od nového liturgického roku (od 3. decembra) by som bol rád, keby sme aspoň niektoré liturgické úkony robili podľa súčasných liturgických usmernení, s prihliadnutím na naše možnosti.

Niektoré som už vysvetľoval a tak ich len v krátkosti zhrniem:

- počas svätej omše je hlavným miestom obetný stôl, úklon teda smeruje k nemu a nie k svätostánku;
- lektori (čítaní aj prosieb) majú spravidla vychádzať z lode kostola, nie zo sakristie;
- znaky troch krížikov si robíme už počas slov „*Čítanie zo svätého evanjelia...*“;
- počas Kréda robíme úklon pri slovách „*A mocou Ducha Svätého...*“;
- pri spoločných prosbách sa prosba za zosnulých, ak taká je, vždy má čítať ako posledná;
- počas svätej omše miništranti neopúšťajú priestor svätyne (príprava obetných darov, čistenie nádob po svätom prijímaní), liturgické veci odkladajú na pomocný stolík (*abakus*) a až po svätej omši sa odnesú a uložia.

Keďže druhú časť svätej omše budeme mať podrobnejšie vysvetlenú až budúci rok, teraz vysvetlím len niektoré prvky, ktoré našu liturgiu vylepšia a keďže vernosť liturgii je aj odrazom našej viery, môžu nám pomôcť ešte lepšie prežívať svätú omšu a mať na nej aktívny podiel a hlavne plnšiu účasť.

- Po príprave obetných darov sa veriaci majú postaviť. Výzvu kňaza: „*Modlite sa bratia a sestry...*“ už majú počúvať v stoji, ktorý je postojom ochoty počúvať a pripravenosti na slávenie vrcholu svätej omše.

- Po prvej časti eucharistickej modlitby bolo zvykom zazvoniť, aby sa dalo veriacim najavo, že si treba pokľaknúť. Zvonenie však neraz prerušovalo modlitbu kňaza. Keďže nie je záväzná, nebudeme ho praktizovať. Keď kňaz skončí prvú časť eucharistickej modlitby a skladá ruky (v II. a III. EM), urobí krátku pauzu, počas ktorej si veriaci pokľaknú (III. EM miništrant prevráti stranu misála). Kňaz následne vystrie ruky nad obetné dary a pokračuje v modlitbe ktorú zakončí požehnaním darov v tvare kríža. Zvoniť sa teda bude iba na premenenie.

- Po premení vína na Kristovu Krv si kňaz pokľakne a uctí si Ježišovu prítomnosť. V okamihu, keď kňaz vstáva, vstávajú aj miništranti aj veriaci (teda spolu s ním) a nečakajú na výzvu „*Hľa, tajomstvo viery*“. Tieto slová má kňaz prednášať už stojacim veriacim, ktorí sa pozerajú na oltár a on im ukazuje Krista, prítomného pod spôsobom chleba a vína.

- Obrad prijímania má byť sprevádzaný spevom. Tento spev sa delí na dve časti. Prvou je **spev na prijímanie**. Začína sa v okamihu, keď kňaz prijíma Eucharistiю. Obsahom tohto spevu má byť láska (278 – *Ó, láska, nádej, spása...*), Kristova prítomnosť medzi nami (271 – *Ktorý na oltári...*) a pod. Ak sa nespieva napr. pri recitovanej svätej omši, kňaz (môže aj miništrant) ho prečíta z misála, kde je uvedený spev k príslušnej svätej omši. Tento spev sa končí na konci rozdávania svätého prijímania. Môže byť aj chvíľka ticha, aby sa veriaci mohli osobne poďakovať a osláviť prijatého Krista. V čase, keď kňaz uloží hostie do svätostánku a začína čistiť nádoby, začína sa druhý spev, ktorý nazývame **gratiarum**, teda **d'akovný spev**. Jeho obsahom má byť vd'ačnosť za prijaté dary, chvála či oslava

(ako vhodné piesne sa používajú napr. 525 – *Teba Boha chválime*, 303 – *Duša Kristova* a pod.) Zvyčajne sa spieva jedna sloha, ak je to modlitba, tak sa samozrejme vyspieva celá pieseň (303). V prípade, že čistenie nádob trvá dlhšie (veľké slávnosti), môže byť aj viac slôh. Po speve má nasledovať krátke ticho, po ktorom je prednesená modlitba po prijímaní.

- Aby sa svätého prijímania mohli zúčastniť aj organista či spevokol, je tu nasledovné riešenie: Organista/spevokol začne spievať spev na prijímanie. Podľa počtu veriacich sa odspieva jedna či viac slôh tak, aby sa organista a speváci mohli pokojne zaradiť do radu prijímajúcich. Po návrate na chór sa počká na dokončenie prijímania a nasleduje ďakovný spev po prijímaní (*gratiarum*). Prijímanie po svätej omši nie je bežne prípustné, výnimkou sú veľké slávnosti (pápežské omše a pod.), kedy by pre veľký počet prijímajúcich prijímanie trvalo neúmerne dlho.

- Pri vyberaní či vkladaní hostií do svätostánku, miništranti zotrvávajú na svojich miestach (či už stoja alebo sedia) a nekľakajú si. Tento úklon robí iba kňaz, ktorý vkladá zostávajúce hostie do svätostánku.

BS, viem, že niektoré prvky sú pre Vás nové a možno ste o nich doteraz nepočuli. Boli zavádzané v posledných rokoch a je na nás, aby sme sa ich z úcty k tajomstvám, ktoré v liturgii slávime, postupne naučili a uskutočňovali ich. Aj cez ne môžeme vyjadriť svoju vieru a lásku k Ježišovi, ktorého obetu slávime a verím, že s jeho pomocou sa nám to postupne podarí. Amen.